

Către: **Ministerul Energiei**

Nr. 116/23-EC din 20 decembrie 2023

Ref: propuneri asupra proiectului HG cu privire la modificarea HG nr.690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil (număr unic 1070/MEn/2023)

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice demarate pentru avizarea proiectului HG cu privire la modificarea HG nr.690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil (număr unic 1070/MEn/2023), și prezintă anexat propunerile comunității EBA asupra unor aspecte esențiale în vederea organizării licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil reieșind din dezideratul promovării producerii energiei electrice, asigurarea echilibrului adecvat între ofertă și cerere, dezvoltarea pieței energiei electrice precum și integrarea într-o piață de energie electrică competitivă.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a discuta în cadrul unei ședințe de lucru toate aspectele necesare în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung al sectorului energetic din Republica Moldova.

Anexă: 7 pagini

Cu deosebit respect,

**Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European**

Ex: eugen.cozmulici@eba.md

Tel: 079188919

Anexă: propuneri amendamente EBA

n. o.	Prevederea punctelor din proiectul propus spre consultări publice	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea obiecției/ propunerii/ recomandării
1.	„comisia de licitații” în atribuțiile de bază ale acesteia a fost introdusă pregătirea documentației de licitație. Totodată, în atribuțiile comisiei de licitații la punctul 15 subpunctul 2) din Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil sunt prevăzute competențe ce țin de stabilirea procedurilor de bază a licitațiilor.	Nu considerăm binevenită desemnarea comisiei ad-hoc de licitații ca să elaboreze și procedurile de licitație pe care însăși aceasta comisie va trebui să la urmeze.	Reieșind din experiența internațională, considerăm că stabilirea procedurilor de bază pentru licitații, care vor servi ca un pilon și un ghid pentru pregătirea documentației de licitație urmează a fi efectuat în prealabil, la nivelul Guvernului sau organului central de specialitate. Acest fapt va permite antrenarea la elaborarea acestor proceduri a celor mai calificați specialiști din domeniu, atragerea în cadrul consultărilor a reprezentanților sectorului privat și societății civile, precum și prevenirea factorilor de fraudă și corupție la organizarea și desfășurarea licitațiilor.
2.	Componența comisiei de licitație:	considerăm imperativ ca să fie specificate criteriile de selectare/desemnare a membrilor comisiei de licitații, nivelul lor în autoritatea/entitatea pe care o reprezintă. iar în componența comisiei de licitație sa fie cel puțin 2 membri non-funcționari publici (societate civilă, experți internaționali, etc).	Pentru asigurarea transparenței procesului de licitație
3.	opțiunea de licitații în 2 etape,.	considerăm că aceasta opțiune trebuie reglementată prin intermediul prezentului regulament	Comisia de licitații neavând dreptul de a stabili reguli, doar a aplica, așa cum este menționat și în punctul 1. Este necesar sa fie stabilite criteriile/circumstanțe în care licitația se desfășoară într-o etapă sau două.
4.	Consultanții externi	Considerăm că nu este suficient de clar specificat modul în care sunt selectați, invitați, finanțați, etc	
5.	„investitor - persoană fizică sau juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova, ce solicită să fie aleasă ca producător eligibil mare și care finanțează, construiește și exploatează o centrală electrică care utilizează SRE, cu o putere instalată mai mare decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;”	se propune din această noțiune de a substitui cuvintele „o centrală electrică” cu cuvintele „una sau mai multe centrale electrice”.	Dat fiind faptul, că sunt investitori ce finanțează și dezvoltă simultan mai multe proiecte în acest domeniu

6.	<p>Punctul 3. Definiția noțiunii „ofertă incorectă” va avea următorul cuprins: „ofertă care nu îndeplinește sau care se abate de la cerințele stabilite în documentația de licitație. Pentru evitarea oricărui dubiu, Comisia de licitație are dreptul, să permită rectificarea abaterilor nemateriale ale ofertei, în conformitate cu cerințele de licitație prestabilite și sub rezerva unui tratament transparent și egal al tuturor ofertanților”</p>	<p>Se propune, excluderea sintagmei *are dreptul*. <i>Ofertă incorectă</i> - ofertă care nu îndeplinește sau care se abate de la cerințele stabilite în documentația de licitație. Pentru evitarea oricărui dubiu, Comisia de licitație permite rectificarea abaterilor nemateriale ale ofertei, în conformitate cu cerințele de licitație prestabilite și sub rezerva unui tratament transparent și egal al tuturor ofertanților</p>	<p>În acest caz, comisia de licitație poate abuza, fără temei și justificare, de acest drept, în vederea limitărilor rectificărilor anumitor investitori/ ofertanți. Riscul enunțat ar determina o compromitere a principiului prevăzut de pct. 4 subpct. 6) din Regulament. Considerăm că, redacția propusă va contribui la clarificarea dosarelor care în fond sunt conforme, având în vedere gradul înalt de birocratizare al procedurii.</p>
7.	<p>Punctul 3.</p>	<p>Definirea următoarelor: 1. abateri/ aspecte materiale/ nemateriale; 2. viabilitatea proiectului; 3. ofertă neconformă.</p>	<p>Definirea termenelor indicați se impune pentru evitarea oricărui dubiu de interpretare a normelor propuse în vederea modificării actului normativ.</p>
8.	<p>Forța Majoră</p>	<p>Cazurile de forța majoră urmează a fi tratate conform legislației civile în vigoare și nu stabilite de ANRE sau Comisia de licitație.</p>	
9.	<p>Punctul 6: Subpunctul 1) Prețul fix Scheme de sprijin</p>	<p>Deși schema de sprijin atribuită prin licitație se numește preț fix, totuși în textul regulamentului avem expresii „prețuri competitive”. Să fie clarificat aspectul legat cu faptul dacă companiile care deja dețin statut de producător eligibil mic beneficiind de altă schema de sprijin pot participa și obține statut de producător eligibil mare.</p>	<p>De exemplu, punctul 4 subpunctul 3) din Regulament, necesită a fi modificat în acest sens.</p>
10.	<p>Punctul 17. În cazul în care pentru clarificarea unor aspecte referitoare la procedura de licitație sînt necesare explicații suplimentare, Comisia de licitații este în drept să solicite de la ofertant prezentarea în scris a explicațiilor respective, iar acest fapt se consemnează în procesul-verbal privind deschiderea și examinarea admisibilității ofertelor, procesul-verbal privind calificarea ofertelor sau în procesul-verbal privind evaluarea ofertelor de preț, în funcție de momentul în care au fost solicitate informațiile respective. Scopul solicitării explicațiilor/documentelor suplimentare constă în confirmarea datelor inițial prezentate în ofertă.</p>	<p>Punctul 17. În cazul în care pentru clarificarea unor aspecte referitoare la procedura de licitație sînt necesare explicații suplimentare, înainte de a adopta o decizie asupra ofertei, Comisia de licitație solicită de la ofertant prezentarea în scris a explicațiilor respective, iar acest fapt se consemnează în procesul-verbal privind deschiderea și examinarea admisibilității ofertelor, procesul-verbal privind calificarea ofertelor sau în procesul-verbal privind evaluarea ofertelor de preț, în funcție de momentul în care au fost solicitate informațiile respective. Scopul solicitării explicațiilor/documentelor suplimentare constă în confirmarea datelor inițial prezentate în ofertă. Comisia de licitație are obligația de a asigura, în orice situație, un termen</p>	<p>Trimitere la argumentarea expusă la pct. 6 și pct. 22 din prezenta referință.</p>

		rezonabil în funcție de complexitatea și obiectul solicitării.	
11.	Punctul 18. „Ședințele Comisiei de licitație se convocă de către președintele acesteia. Deciziile cu privire la aspectele importante ale procedurii de licitație se iau dacă la ședință sunt prezenți 50%+1 dintre membrii desemnați sau membrii supleanți desemnați în conformitate cu punctul 10. Comisia de licitație poate lua decizii, dacă acestea nu sunt de natură materială, prin majoritatea simplă a membrilor numiți sau a membrilor supleanți prezenți la ședință.”	<p>Renunțarea la modificarea în cauză și rămânerea la versiunea actuală a prevederii.</p> <p>sau a se specifica expres în Regulament care sunt decizii cu privire la aspecte importante care se pot lua cu majoritatea membrilor desemnați și care se pot lua cu majoritatea membrilor prezenți</p>	Redacția propusă dezvoltă riscuri privitor la calificarea aspectelor importante și a celor ordinare, sau *neimportante*, precum și în partea ce ține de aspectele materiale și nemateriale ale procedurii. Acest fapt ar genera temeuri în plus pentru contestarea procedurii de licitație, prin referința deciziilor adoptate de către comisie, respectiv, ar periclita eficiența licitației.
12.	Punctul 29 Etapile procesului de licitație	Admisibilitatea și calificarea sunt 2 etape distincte, prin urmare trebuie de le specificat în puncte separate.	
13.	Punctul 31 Termen de publicare calendar	Urmează a se ajusta aceasta formulare, cel puțin pentru prima licitație	Termenul indicat in regulament este depășit deja. Guvernul a anunțat de nenumărate ori ca licitația se va organiza în prima parte a anului 2024.
14.	Punctul 34 Preț plafon	Prețul plafon se stabilește de ANRE pentru anul în curs, nu pentru cel următor, așa cum este propus în redacția nouă	
15.	Punctul 40 Conținutul documentației de licitație	(i) cu referire la limite de capacitate per proiect, se propune de a fi excluse astfel de limite, deoarece în Legea nr.10/2016 se face referință la limite de capacitate scoase la licitație, și nu la limite individuale per licitație sau proiect. Astfel se propune de a exclude referințe la limite în punctul 40 alin. 3) și punctul 67 alin. 3); (ii) termen de punere în funcțiune urmează a fi ajustate în conformitate cu prevederile Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (art.37 alin.(11) din Lege), (iii) la fel urmează a fi decisă o abordare corectă cu privire la centralele în construcție sau puse în funcțiune.	Pentru a asigura egalitatea tuturor participanților la licitație, documentația de licitație trebuie să fie întocmită în așa mod ca proiecte deja realizate sau care se află în curs de execuție să nu fie în nici într-un mod favorizate comparativ cu proiecte care se planifică de a fi lansate. În caz contrar sunt semne mari de întrebare dacă documentația de licitație nu va fi ajustată cerințelor unui astfel de proiect existent deja sau care se află în construcție.
16.	Punctul 45 , după cuvintele „va face dovada” se adaugă textul „adiționalității proiectului și neviabilității acestuia în condițiile pieței, în conformitate cu legislația privind ajutorul de stat, actul de	În cazul centralei/centralelor electrice care au fost puse în funcțiune, investitorul va prezenta dovezile punerii în exploatare a proiectului prin prezentarea actului de corespundere emis de Agenția	În scopul optimizării proceselor, se consideră oportună în cazul centralelor date în exploatare sa fie limitat numărul de acte, fiind suficient numai Actul de conformitate emis de către ANRE. Pentru

	conformitate emis de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică precum și ”, mai departe după text.	Națională pentru Reglementare în Energetică precum și credibilității tehnice a proiectului de construcție prin prezentarea actului de recepție finală a centralei/ centralelor și a originalului și copiilor documentelor care atestă că centrala electrică care utilizează SRE corespunde condițiilor stabilite în punctul 42 subpunctele 5), 6) (în cazul centralelor electrice cu cogenerare) și 7). La necesitate, Comisia de licitații poate solicita investitorului să facă dovada întrunirii criteriilor menționate la punctul 43.	centralele in curs de execuție se aplica procedura generală.
17.	Punctul 48 Criteriul de credibilitate a racordare	Pentru a evita interpretare duala, documentul de racordare se numește aviz de racordare, astfel trebuie modificat corespunzător și limbajul din punctul 48 din Regulament.	
18.	Punctul 54 subpunctul 13 Prețul ofertei	Numărul de cifre după virgula trebuie să fie stabilit exhaustiv în documentația de licitație și toți ofertanții sa oferteze identic	
19.	Punctul 55, subpunctul 1) va avea următorul cuprins: „Documentația de înregistrare a întreprinderii, eliberată de organul înregistrării de stat sau de autoritatea competentă din țara de constituire a întreprinderii, actul de identificare al administratorului/managerului investitorului și, după caz, al reprezentantului legal al acestuia, precum și procura în original, în conformitate cu condițiile stabilite în documentația de licitație”.	Punctul 55, subpunctul 1) va avea următorul cuprins: „ Copii certificate pe propria răspundere, apostilate sau supralegalizate, în funcție de caz, ale documentației de înregistrare a întreprinderii, eliberată de organul înregistrării de stat sau de autoritatea competentă din țara de constituire a întreprinderii, actul de identificare al administratorului/managerului investitorului și, după caz, al reprezentantului legal al acestuia, precum și procura în original, în conformitate cu condițiile stabilite în documentația de licitație”.	Redacția propusă privind modificarea pct. 55 subpunctului 1) determină că, toată documentația enunțată urmează a fi depusă în original, fapt inadmisibil și inoportun, mai cu seamă că, documentația în cauză vizează și acte de identificare a persoanelor fizice.
20.	Punctul 55, subpunctul 1) textul „declarația pe proprie răspundere semnată de investitor, care să confirme” se substituie cu cuvintele „dovada faptului”.	Renunțarea la modificarea în cauză și rămânerea la versiunea actuală a prevederii, cu excluderea textului „că nu i-a fost retrasă sau suspendată licența de producere,”.	Cerința de a face dovada informațiilor menționate în prevederea actuală denotă în plus o birocratizare excesivă a procedurii, or, în raport cu întreprinderile înregistrate de autoritățile Republicii Moldova, informația în cauză poate fi accesată de către Comisia de licitație din sursa bazelor de date deținute de către autoritățile publice, iar declarația pe propria răspundere este un instrument suficient în acest caz. Mai mult, neindicarea tipului de acte care ar certifica informațiile menționate lasă loc riscului unui eventual comportament arbitrar din partea comisiei la

			examinarea admisibilității. Mai mult, absența unei modalități/ formă în care s-ar face dovada faptului că, investitorul întrunește condițiile stabilite în documentația de licitație și, totodată, că informația și documentele prezentate de ofertant sunt veridice, dezvoltă incertitudine și critică.
21.	Punctul 58 , după cuvintele „a persoanei fizice” se adaugă textul „și/sau se depune în copie în format electronic în conformitate cu anunțul de licitație”.	<p>Se impune necesitate de reglementare a modalității de depunere a ofertei de preț, în cazul în care oferta este transmisă în copie în format electronic.</p> <p>Ofertele financiare sa fie prezentate în cel puțin 2 exemplare. Unul într-un safeu sigilat și altul în lucru, ca să se evite la maxim oricare posibilitate de manipulare</p>	În cazul în care oferta este transmisă în format electronic, apare o problemă în privința depunerii ofertei de preț în plic netransparent și sigilat. Respectiv, neajustarea modalității de prezentare a ofertei de preț în cazul în care oferta se depune în format electronic, creează neclaritate în partea procedurii. Așa dar, dacă autorii au în vedere faptul depunerii ofertelor prin mijloace electronice, bunăoară prin e-mail, atunci prezentarea ofertei de preț în format fizic rămâne în vigoare, doar că, conform normei în vigoare, aceasta se prezintă în același plic cu oferta.
22.	Punctul 75 va avea următorul cuprins: „75. Pentru verificarea întrunirii de către ofertant a cerințelor de calificare a ofertelor și/sau în cazul constatării unor abateri nemateriale de la cerințele ofertei care pot fi rectificate fără a modifica în mod substanțial oferta, Comisia de licitații este în drept să solicite investitorilor prezentarea de către aceștia a informațiilor suplimentare și rectificărilor corespunzătoare, după caz, cu indicarea perioadei necesare pentru transmiterea informațiilor suplimentare solicitate.”.	Punctul 75. Pentru verificarea întrunirii de către ofertant a cerințelor de calificare a ofertelor și/ sau în cazul constatării unor abateri nemateriale de la cerințele ofertei care pot fi rectificate fără a modifica în mod substanțial oferta, înainte de a adopta o decizie asupra ofertei , Comisia de licitații solicită investitorilor prezentarea de către aceștia a informațiilor suplimentare și rectificărilor corespunzătoare, după caz, cu indicarea perioadei necesare pentru transmiterea informațiilor suplimentare solicitate. Comisia de licitație are obligația de a asigura, în orice situație, un termen rezonabil în funcție de complexitatea și obiectul solicitării.	Pornind de la raționamentele dezvoltate la pct. 6 al prezentei referințe, având în vedere procedura complexă și novatoare a licitației, sarcina impunerii unei acțiuni de clarificare/ rectificare a ofertelor (limitată la aspectele indicate în proiectul normei), <i>per a contrario</i> unui drept doar, este oportună pentru asigurarea eficienței procedurii de licitație. Instrumentul instituirii obligației pentru factorul de decizie în sensul clarificării/ rectificării ofertelor - înregistrează o practică extrem de rezultativă și eficientă în domeniul achizițiilor publice, asigurând o verigă împotriva excluderilor pur formaliste ale ofertanților și minimizează factorul arbitrar de decizie.
23.	Punctul 79 va avea următorul cuprins: „79. În cazul în care nu a fost depusă nicio ofertă eligibilă, se consideră că licitația respectivă nu a avut loc, iar Comisia de licitații o declară nevalidă și inițiază o licitație repetată. Licitația repetată poate fi organizată în aceleași condiții și cu respectarea aceluiași criterii și cerințe stabilite pentru licitația precedentă sau, la decizia Comisiei	Punctul 79. În cazul în care nu a fost depusă nicio ofertă eligibilă, se consideră că licitația respectivă nu a avut loc, iar Comisia de licitație o declară nevalidă și inițiază o licitație repetată. Licitația repetată poate fi organizată în aceleași condiții și cu respectarea aceluiași criterii și cerințe stabilite pentru licitația precedentă sau, la decizia Comisiei de licitații, acestea pot fi modificate substanțial în urma unei evaluări a	Modificarea substanțială a criteriilor și cerințelor stabilite pentru licitația nevalidă ca urmare a lipsei de eligibilitate a ofertelor, trebuie să fie precedată de o analiză multispectuală a cauzelor și a gradului de neeligibilitate. Or, scopul organizării și desfășurării unei licitații este rezultatul acesteia. Desfășurarea unei licitații repetate fără a lua în calcul/ reflecție/ abordare problema eligibilității raportate la

	de licitații, acestea pot fi modificate substanțial.”.	cauzelor care au determinat neeligibilitatea ofertelor licitației inițiale.”.	condițiile licitației inițiale ar presupune o eventuală risipă de resurse publice.
24.	Punctul 86 al.3 Evaluarea experienței ofertanților	Propunem ca în conținutul documentației de licitație să se regăsească câte mai multe criterii obiective în vederea selectării celui mai experimentat ofertant.	Modalitatea propusă în Regulament privind evaluarea prin tragerea la sorți ar trebui să fie folosită numai în cazuri excepționale. În acest sens, în documentația de licitație este nevoie să fie introduse câte mai multe criterii care ar permite selectarea celui mai profesionist ofertant.
25.	Punctul 86 al.4 Majorarea cotelor alocate	Posibilitatea de a majora cotele pentru a adjudeca proiecte la preț bun integral.	
26.	Punctul 95 va avea următorul cuprins: „Ofertanții care nu sunt de acord cu decizia Comisiei de licitație privind respingerea ofertei la etapa examinării admisibilității, calificării și/sau evaluării ofertelor de preț, sunt în drept să conteste decizia respectivă în fața Comisiei de licitație în termen de 15 (cincisprezece) zile lucrătoare. După epuizarea căii de atac în fața Comisiei de licitație, ofertanții care nu sunt de acord cu decizia finală a Comisiei de licitație sunt în drept să o conteste în instanța de judecată competentă, în termenele și condițiile stabilite în Codul administrativ nr. 116/2018. Contestarea deciziei Comisie de licitație nu suspendă procedura de licitație.”	Punctul 95 va avea următorul cuprins: „Ofertanții care nu sunt de acord cu decizia Comisiei de licitație privind respingerea ofertei la etapa examinării admisibilității, calificării și/ sau evaluării ofertelor de preț, sunt în drept să conteste decizia respectivă în fața Comisiei de licitație în termen de 15 (cincisprezece) zile lucrătoare, de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la respingerea ofertei. Termenul de examinare a contestației este de 15 (cincisprezece) zile lucrătoare de la data când se consideră că contestația a fost recepționată de către Comisia de licitație. După epuizarea căii de atac în fața Comisiei de licitație, ofertanții care nu sunt de acord cu decizia finală a Comisiei de licitație sunt în drept să o conteste în instanța de judecată competentă, în termenele și condițiile stabilite în Codul administrativ nr. 116/2018. Contestarea deciziei Comisie de licitație nu suspendă procedura de licitație.”	Pentru asigurarea unui drept veritabil la contestare, persoana aflată în dreptul de a contesta, fără echivoc, trebuie să cunoască începerea curgerii termenului. Având în vedere același raționament, contestatorul are dreptul să cunoască termenul în care contestația sa trebuie să fie examinată pentru cunoaște data la care începe a curge termenul de a se adresa în instanța judecătorească. Pentru a asigura desfășurarea corespunzătoare a lucrărilor Comisiei de licitație inclusiv în perioada examinării contestațiilor, propunem ca cel puțin la etapa revizuirii contestațiilor de către Comisie, procedura de licitație să fie suspendată, urmând ca să fie reluată după decizia finală a Comisiei.
27.	Punctul 96 Anularea licitației	De prevăzut o procedura corectă și fezabilă pentru toți participanții, cei adjudecați și cei a căror contestație a fost admisă de instanța. Licitația nu poate fi anulată peste 6, 12 sau 18 luni, de exemplu când cei adjudecați deja au inițiat plăți către furnizori, au semnat contractele de rigoare, precum și au demarat lucrările de construcție, etc.	În caz contrar s-ar putea ca statul să fie atras în procese de judecată internaționale interminabile, cu participare unor investitori străini de talie mondială.
28.	Punctul 115 Monitorizarea implementării proiectului	Ar fi binevenită modificarea Regulamentului prin care monitorizarea implementării unor	Considerăm inoportun ca monitorizarea unui proiect de lungă durată să fie în

		<p>astfel de proiecte să fie pusă în sarcina Ministerului Energiei, autoritate publică centrală de specialitate, care ar avea drepturi să intervină în mod profesionist, cu specificarea în Regulament a măsurilor concrete care pot fi luate în cazul neexecutării obligațiilor asumate.</p>	<p>seama unei comisii de licitație create ad-hoc conform unei dispoziții de Guvern.</p>
29.	<p>punctul 15, punctul 29¹, subpunctul 12 punctul 80 punctul 107, litera 8, Ajustare termeni</p>	<p>O parte din termeni utilizați în Regulament nu corespund legislației în vigoare sau a Legii nr.10/2016 în ultima redacție, și anume: câștigători finali, licitații limitate, etapa de precalificare, concurența suficientă, avizul expertizei ecologice de stat.</p>	